

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe din Caransebeșului

Abonamente Parohii cl. I 450 Lei " cl. II 400 Lei " cl. III 350 Lei Sub clasă 300 Lei Particulari 200 Lei	MANUSCRISELE SE VOR CONSILIULUI EPARHIAL, EPISCOPIA CARANSEBEȘULUI CONT C. E. C. Nr. 89678	Publicații Concursse protopopiate 1000 Lei " parohii cl. I 800 Lei " " " cl. II 500 Lei " " " cl. III 400 Lei Diferite publicații em. □ □ □ □ 6 Lei
---	--	---

Op. Bibliotecii a Universității Reg. Ferdinand Cluj

BINECUVANTAREA PRIMAVERII

Din îndurarea Cerului ne-am învrednicit să gustăm iarăși din farmecul și bucuriile mult așteptatei primăverii.

Primăvara, această plăpândă zeiță a tinereții, a cântecului și a poeziei, anotimpul primenirii, reînvierii și a tuturor înoirilor, este mai presus de acestea un simbol, o chemare și un îndemn la viață și la muncă.

Sub mângăierile blânde ale soarelui de primăvară, întreaga natură trezită din somnul adânc al iernii, îmbracă haină mândră țesută din flori și verdeață.

Holdele freamătă de mulțimea plugurilor cari se străduiesc cu brațele lor vâjnoase să are brazde adânci în care aruncă sămânța, ca să poată culege apoi rod îmbelșugat și binecuvântat.

Deși țaranul nostru, tăcut și cumpănit, nu are nevoie să fie îmboldit la muncă, totuși conducătorii au luat toate măsurile și-i îndeamnă ca nici un petec, nici o palmă de pământ, să nu rămână necultivată. Pentru ca munca câmpului și rodul să fie cât mai mulțumitor, guvernul folosește toate înlesnirile ca să vină în ajutor cu tot ce-i stă în putere: semințe, mașini, unelte și credite pentru inventar agricol precum și sfaturile slujbașilor pricepuți.

Cu aceste îndemnuri și cu sânguinta sa, țaranul nostru, lucrează cu mai mult zel căci știe că osteneala și munca ce o depune acum va aduce belșug și indestulare pentru familie și pentru țară.

Pentru sufletul credincios al țaranului nostru câmpiile și holdele aducătoare de belșug deschid calea înțelegerii unei alte probleme, mai înalte, de ordin spiritual. Intr'adevăr în largul câmpului și sub bolta nesfârșită a cerului, sufletul țaranului nostru își ia adesea sborul spre zările pline de

taină care-l fac să înțeleagă — mai mult decât muncitorul din fabrică și funcționarul din birou — că viața noastră e în mâna lui Dumnezeu și că fiecare zi e un dar dela El.

Omul veacului nostru, calculat și absorbit de grijile zilnice, n'are timp să guste din acea plăcere sublimă care liniștește și înaripează sufletul și nici nu are răbdare să reflecteze asupra celei mai necuprinse minuni, asupra câmpului brăzdat de fierul plugului din care se va înălța spicul auriu de grâu.

Pentru țaranul nostru însă câmpul brăzdat de plug care dă pâinea dătătoare de viață, e cea mai necuprinsă minune care uimește și încântă mintea omenească. Dela bobul de grâu aruncat sub brazda umedă și până la spicul înstelat totul e o necuprinsă minune și în același timp un puternic argument în favoarea divinității celei atot puternice.

Eșind în largul câmpului ca să admirăm hărnicia țaranului nostru, care muncește din zori până în noapte și contemplând lanurile de grâu aducător de rod, omul se va putea convinge că dacă Dumnezeu nu ar fi dat această imensă și tăcută uzină, toate celelalte fabrici ar fi lipsite de valoare, căci cel mai indispensabil și mai necesar bun al omului pe pământ este: *pâinea*.

Holdele de grâu sunt o minune pe care Cel de sus ne-o pune înaintea ochilor, în fiecare an pentru a ne mișca sulețele și a ne lumina mintea spre a putea desluși atotputernicia divină de nimicnicia omenească.

Holdele și câmpiile prin care grăește Dumnezeu sunt pilde vii ca omul să-și închine viața nu numai trupului trecător ci și sufletului nemuritor.

V. T.

MITROPOLITUL
† Irineu Mihălcescu

Intr'o chilie modestă a mănăstirii Agapia, retras de sbuciumul și răutățile lumii, a închis ochii pentru veșnicie *Dr. Irineu Mihălcescu* fost mitropolit al Moldovei, profesor onorar al Facultății de Teologie din București și membru al Academiei Grecești din Atena.

Pe cât de laconic a fost strecurată vestea morții ilustrului ierarh, pe atât de ireparabilă este pierderea pentru biserica noastră. Intr'adevăr, „fala învățaturii noastre naționale și ortodoxe, dascălul nostru al tuturor“ cum îl caracterizează un alt mare teolog al nostru — cel mai solid stâlp al teologiei românești din ultimele trei decenii și apărătorul prin excelență al dreptei credințe, s'a prăbușit.

A încerca să cristalizezi, într'un spațiu restrâns personalitatea masivă a marelui apologet, dogmatist și istoric al religiunilor, e aproape o imposibilitate. Posteritatea recunoscătoare — print'r'o monumentală monografie și publicare a multiplelor lucrări — va arăta ce a fost Irineu Mihălcescu pentru biserica și teologia românească.

Plecăt de pe meleagurile Buzăului, fiul preotului Ion Mihălcescu din Pătărlagele, tânărul Ion Mihălcescu după ce termină Seminarul „Central“ se duse să studieze teologia și filosofia la Berlin și Leipzig. Entuziasmat și înarmat cu alese cunoștințe, culese dela cel mai mari cugețatori și creatori de știință, se înapoia în țară, doctor în filosofie și fu numit profesor de dogmatică la Facultatea de Teologie din București.

De atunci tânărul teolog a fost prezent cu condeiul și cuvântul la toate problemele ce priveau credința.

Studiile, nepublicate ar putea forma numeroase și valoroase volume pline de interes.

È destul să amintim numai cursul său de Apologetică (din care a apărut vol. I. în 1932.) care poate fi comparat cu valoroasele tratate de apologetică occidentală. Mai amintim, *Sîmbolica*, și ultima lucrare masivă *Istoria religiunilor lumii*.

Cu lucrările lui I. Mihălcescu, teologia românească se va putea mândri peste veacuri.

Ca Mitropolit al Moldovei, ilustrul dispărut s'a arătat vrednic urmaș al ierarhilor cărturari, Dosoftei, V. Costachi etc.

În ziua de 8 Aprilie a. c. Mitr. Irineu Mihălcescu a fost așezat la locul de odihnă, în liniștea patriarhală dela Agapia așa cum a dorit, condus de călugări, cler și popor, cari l-au cinstit, apreciat și iubit.

Veșnică să-i fie memoria.

Deplina fericire constă în a face pe alții fericiți.

(J. J. Rousseau)

Toate se clatină unde lipsește credința.

(Schiller)

Principele Budilă

și

Comoara dela Sânnicolaul-Mare

Contribuții la Istoria Banatului și a Bisericii bănățene în sec. XI-lea.

I. Dovezi istorice

Urmare

Revenind asupra formațiunilor politice ale populației românești, cunoscută cu termenul clasic de *Sciți*¹, din orașele Dunării, observăm că scriitorii bizantini — *Anna Comnena*, dar mai ales *Mihail Attalies* — sub numele de „Sciți“ înțeleg „neamurile care vin de peste Dunăre, din părțile Sciției celor vechi“². Attalies scrie că pe la 1072 ducele *Nistor* din Paristrion, aliat cu *Tatos*, șeful populației din Drista, câștigând de partea sa și pe Pecenegi, ridică armele împotriva împăratului *Mihail VII Parapinaches* [1071—1078³]. Același istoric grec descrie pe larg orașele dunărene cu populația lor pestriță, de pe vremea răscoalii lui Nestor. Pe țărmul Dunării „sunt așezate multe și mari orașe, având strânsă o populație de toate limbile și întreținând o oaste nu mică; la care (orașe) Sciții trecuți de dincolo, mai înainte, aduc felul lor de viață scitic“⁴. Acești Sciți, care au venit dela nordul Dunării, având șef pe Tatul, nu sunt confundați de Attalies nici cu Bizantinii și nici cu Pecenegii⁵.

La începutul domniei lui *Nikephoros Botaneiates* [1078—1081] „Sciții de lângă Dunăre“ trimit soli la împărat, „oferind garanții pentru supunerea lor. Și aduceau încredințare solii — scrie Attalies — că unii rebeli se uniseră cu Pecenegii sub Împăratul dinainte și se purtaseră nevrednic față de dânsul, manifestând desbinarea și cea mai evidentă răsvrătire“⁶. Este evident că aici istoricul bizantin face distincție între *Sciții* supuși împăratului Nichifor, și *Pecenegi*. Dar el cuprinde sub numele generic de „Sciți“ și pe *Cumani* [Uzi]. „A-i identifica însă cu Sciții orașelor dunărene, despre care ne vorbește Attalies, ar fi o imposibilitate istorică. Tot atât de sălbateci ca și frații lor Pecenegi, ei vin după aceștia în câmpia Dunării, unde erau cu totul prea recentți, spre a ni-i închipui întipărind orașelor dunărene pecetea vieții lor, chiar când am recunoaște acestor nomazi ai stepei

aplicări către viață așezată⁷. De altfel inexistența lor la Dunăre în această epocă, este deplin dovedită astăzi⁸.

Nici Bulgarii, cunoscuți la cronicarii bizantini sub numele de Moesi — *Mυσοί* [*ἡ Μυσία* — Bulgaria de Nord], parurea răsculați contra domniei bizantine; nici Rușii⁹, alungați de bizantini din Balcani, și cu atât mai puțin Ungurii pot fi identificați cu Sciții, care umpleau cu numărul lor orașele Dunării și se cârmuiau prin șefi proprii¹⁰.

Fără îndoială, acești Sciți „nu pot fi decât *Românii*”, străvechea populație băștinașă din *stânga Dunării*, pierdută până acum, pentru istoricii Bizanțului, în masa barbarilor care, rând pe rând, ocupară câmpia Dunării, ciocnindu-se cu Imperiul. Ei ieșeau acum după atâtea furtuni, la lumina istoriei, cu aceste prime începuturi ale vieții lor politice. Trecerea aceasta pe țărâmul drept al Dunării se explică ușor. Aici se simțeau mai apărați de vijelia năvălitorilor stepei; în ținuturile de frontieră ale imperiului ei aflau singurele elemente ale unei civilizații, care nu încetase niciodată cu totul; iar prezența garnizoanelor bizantine în cetățile de pe malul drept, reocupate după zdrobirea țaratului bulgar, le garanta mai bine dezvoltarea vieții lor așezate¹¹.

Este firesc ca, de îndată ce Imperiul bizantin își restaurează la 1018 granițele dela Nord, Românii să caute să pună, sub protecția lui, bazele unei vieți politice proprii, neinfluențate de barbari. Cei de pe câmpie, din Muntenia de azi — subjugati de Pecenegi și Cumani, deaproape înrudiți —, s'au coborât la Sud, unde, împreună cu frații lor de-acolo, au închiegat formațiunile politice de care amintesc istoricii bizantini².

A rămas însă neprecizat teritoriul peste care stăpâna acei *Pudilos* [*Πουδίλου*], *jude al Vlahilor*, care la 1095 a înștiințat pe împăratul Alexios I Comnenul despre trecerea peste Dunăre a Cumanilor năvălitori — *νυκτὸς δὲ καταλαβόντος Πουδίλου τινὸς ἐκκρίτου τῶν Βλάχων καὶ τὴν τῶν Κομάνων διὰ τοῦ Δανούβεως διαπερατώσιν ἀπαργελλαντος*³.

Anna Comnena scrie că Vlahii au călăuzit pe Cumani pe potecile trecătorilor din Balcani, pentru a-i duce la *Goloe*, în basinul superior al Tungei: *τῶν γοῶν Κομάνων παρὰ τῶν Βλάχων τὰς διὰ τῶν κλεισοῦρῶν ἀτραποὺς μεμαθηκότων καὶ οὕτω τὸν*

*Ζυγὸν ῥαδίως διελήλυθόντων, ἅμα τῷ τῆ Γολόῃ προοπελάσαι*⁴.

În acest pasaj, credem — spre deosebire de profesorul N. Bănescu — că este vorba de Vlahii din peninsula balcanică, perfect cunoscători ai topografiei locale, a munților și văilor cutreierate cu turmele lor numeroase, și nu de Vlahii de sub stăpânirea judeului Pudilos — Budilă, cel ce s'a grăbit să prevină pe Împărat de invazia Cumanilor năvălitori, și despre care se presupune, cu oarecare probabilitate, că era „și el unul din părțile Dunării”⁵, precum admite același istoric român.

Prot. Dr. Gh. Cotoșman

(Va urma)

1. Aurelian Sacerdoțeanu, *Români și Barbari în secolul IX*, București, 1937, p. 13.
2. N. Bănescu, *ibid.*, p. 146; cf. B. Grékov, *La culture de la Russie de Kiev*, Moscou, 1947, p. 14.
3. N. Bănescu, *ibid.*, p. 143, 149. Asupra originii numelui *Tatos* sau *Totul*, vezi V. Bogrea, *Note și observații istorico-filologice*, în *Anuarul Institutului de Istorie Națională*, III, pp. 509-511.
4. N. Bănescu, *ibid.*, p. 143, 149.
5. *Ibid.*, p. 148.
6. *Ibid.*, p. 150.
7. *Ibid.*, p. 151.
8. Ilie Gherghel, *Zur Geschichte Siebenbürgens*, Wien, 1892, p. 13 și urm.
9. B. Grékov, *o. c.*, p. 43.
10. N. Bănescu, *ibid.*, pp. 151—152; Idem, *Un problème d'histoire médiévale: Création et caractères du second empire bulgare (1185)*, București, 1943, pp. 56, 57, 61, 67.
11. Aurelian Sacerdoțeanu, *o. c.*, pp. 13—14.
1. N. Bănescu, *Cele mai vechi știri bizantine...* p. 152.
2. *Ibidem.*
3. Anna Comnena, I 10. 9^a ap. N. Bănescu, *ibid.*, p. 153; N. Iorga, *Istoria Românilor*, III, p. 73 crede că „judele Vlahilor” Budilă [Pudilos nu poate fi din Tesalia, ci din Sciția Minoră.
4. Anna Comnena, I 11, 18, apud N. Bănescu, *ibidem.*
5. *Ibidem.*

Aspecte ale vieții omenești în raport cu știința și credința

(Continuare)

Prin toate descoperirile pe care mintea omenească le-a dat la iveală, prin toate născocirile de care se leagă stăpânirea în parte a multor forțe și taine ale naturii, omul se profilează măreț pe cerurile veșniciei și are în sfârșit siguranța existenței sale pe pământ, ajungând la conștiința valorii sale interioare. Toate științele s'au ridicat pe culmi înalte, dela Astronomia lui Galilei, Copernic și Kepler, giganți care au văzut și cu ochii minții, îndepărtări astrale, stabilind legi după care se orientau planetele și stelele din spațiile nemărginite ale universurilor, în drumuri de lumină ale eternei armonii pe care numai o putere supranaturală le conduce și le ține prinse în abisurile depărtărilor, acolo unde numai gândirea, credința și scânteia genială a omului

era încă pe calea dibuirilor, a exprimat limpede adevăruri evidente astăzi dovedite pe cale științifică:

*„Lă steaua care-a răsărit
E-o cale atât de lungă,
Că mii de ani i-au trebuit
Luminii să ne-ajungă.*

*Poate de mult s'a stins în drum
In depărtări albastre,
Iar raza ei abea acum
Luce vederii noastre.*

*Icoana stelei ce-a murit:
Incet pe cer se sue:
Era pe când nu s'a zărit,
Azi o vedem și nu e!”*

(Eminescu „La steaua“)

Ceeace oamenii de știință de mai târziu au stabilit prin cifre matematice după studii și cercetări nenumărate cu telescoape gigantice asupra licuricilor de pe bolta instelată, depărtările de necuprins cu mintea la alți sori decât soarele nostru care ne dă căldură și viață, exprimate în milioane și milioane de „kilometri și în mii de ani lumină al drumului pe care lumina unei stele l-a făcut de acolo de unde se odihnește în spațiile nemărginite ale universului și până la noi, scânteia divină a genialului poet Mihai Eminescu, a prins lapidar în versurile de mai sus adevărurile științei.

Dar mintea noastră poate oare să cuprindă vreodată toate descoperirile epocale ale omenirii, până la desăvârșirea lor de astăzi, în toată măreția lor divină? Sau poate să urmărească în văzduhuri zborurile păsărilor gigantice de fier și să se înalțe în stratosferă, la zeci de mii de km., ca să simtă cât de imensă este nemărginirea și să-și dea seama ce mai rămâne dincolo de unde puterea omenească nu-i mai în stare să pătrundă? Sau să stea adeseori mut în fața celei mai minunate descoperiri a minții omenești, busola, instrumentul călăuză, principiul fundamental al cucceririi pământurilor, acel dar al minții și al creației divine, care conduce prin miez de noapte, pe mări înfuriate, în jocuri de valuri uriașe, vase și vapoare uriașe, îndreptându-le întotdeauna în spre limanul mântuirii, scăpându-le din ghiarele abisurilor și ale morții?

Dar toate minunățiile cuprinse în telefonie, în radiofonie, când glasul omului sau cântul divin plutesc prin văzduhuri pe unde nevăzute și se aud la noi acasă, în aparatele pe care le ascultăm cu atâta încordare, în televiziune, când cel ce va vorbi dela distanțe mari va putea fi și văzut de cel ce-l ascultă! Dar descoperirile în fizică, în chimie, în medicină sau în științele naturale, dar cinematograful, dar fotografia, dar viteza la care au ajuns avioanele în sbor, dar submarinele și torpiloarele, dar puterea tământătoare a atâtor elemente din natură și uriașele forțe dezvoltate în uzine, întrecute totuși, de energia atomică, rezultat al dezagregării materiei, care a dus în zilele de astăzi, după acest ultim războiu mondial, la bomba atomică, această manifestare a minții omenești?

Toate aceste descoperiri, toate cele ce nu s'au spus și mai ales toate cele ce vor urma în viitor, ce ne spun ele, ce ne pot demonstra, dacă nu existența unui generator divin, unei forțe supranaturale, înfățișat unui Creator primordial și unui principiu suprem de creație și de stăpânire totală, a unei inteligențe desăvârșite, care în ultimă recunoaștere a spiritului omenesc nu poate fi decât Dumnezeu.

(Va urma) **Ing. chim. Atanășu Gheorghe**

INTÂMPINARE.

Poezie rostită de fetița Tațiana Olariu, la vizitațiunea canonică a P. S. S. Păr. Episcop Veniamin Nistor, la Prisaca în ziua de 29 Februarie 1948.

**Prea Sfințite —
Al nost' Părinte,
Bine ați venit la noui!
Zori senine,
Zile pline,
Ne răsar sub vremuri noui!**

**Bucurie
Și mândrie
Simțim azi mari și mici:
Jos la popor,
...„Vlădica lor!...“
A venit și e aici!**

**Cuvânt de sus
Spus de Isus:
„Veniți!... Veniți la Mine!!...“
Rosti, Veți iar,
Dulce și clar,
Chemându-ne la bine!**

* * *

**Noi copiii Prisăceni
Vă urăm: „Intru mulți ani!“**

20. II. 1948.

Pr. R. O.

Vizitațiuni canonice

VĂLIȘOARA

Duminecă 4 Aprilie a. c. P. S. Sa Episcopul Veniamin a binevoit a cerceta comunele Vălișoara și Cârpa. Însoțit de Prot. Dr. M. Bănescu, cons. ref. eparhial, Prot. T. Roșca, protopopul tractual și diaconul D. Băloni, P. S. Sa este așteptat la hotarul comunei Vălișoara de un banderiu de călăreți cari însoțesc oaspeții până la biserică. La un arc de verdeată, poporul dreptcredincios, împreună cu copiii de școală primară și în frunte cu notarul T. Țăncu și inv. dir. Ș. Doancă așteaptă rostind cuvinte de bineventare. De aici cu

toții pornesc spre biserică, unde preotul locului V. Suru face obișnuitul raport.

După răspunsul P. S. Sale, intră cu toții în sf. biserică, săvârșindu-se sf. Liturghie, celebrată de P. S. Sa, însoțit de următorul sobor: Prot. Dr. M. Bănescu, cons. ref. eparhial, Prot. T. Roșca, I. Sârbu — Rusca, V. Suru-Vâlșoara, R. Suru — Bucușnița, P. Turcan-Petroșnița, D. Birtea — Buchin, și diaconii D. Băloni și Gh. Țunea.

În cursul sf. Liturghii P. S. Sa a binevoit a hirotoni întru presbiter pe diaconul Gh. Țunea și întru diacon pe cand. de preoție I. Teodorovici.

La priceasnă P. S. Sa ține o edificatoare predică, pornind dela cuvintele sf. evanghelii a zilei: „Celce voiește să vină după Mine, să se lapede de sine, să-și ia crucea sa și să-mi urmeze”. Marcu VIII, 34.), cuvinte ce desvăluie haina întregii vieți creștine. Ele, spune P. S. Sa, nu au rolul alungării diatre oameni a bucuriei sau a fericii. Dincontră, cuvintele acestea sunt destinate ca să înlesnească șederea între noi a fericii, căci lepădarea de sine este garanția fericii și a bucuriei.

Predica P. S. Sale desvoltă apoi pe larg înțelesul sf. evangheli cetite, ea pătrunzând adânc în sufletul credincioșilor cari ascultau cu profundă evlavie cuvintele rostite cu atâta dragoste suflătească de Arhipăstorul lor. Predica este presărată cu sfaturi și îndemnuri la ascultare și supunere față de autoritățile bisericesti și de stat, apoi la ajutor reciproc în muncile agricole din această primăvară.

După terminarea sf. Liturghii, P. S. Sa împarte credincioșilor anafură iar copiilor cruciulițe, iconițe și cărți de rugăciune. Masa se servește în-casa ospitalieră a părintelui Valeriu Suru, iar după inspecția oficiului parohial, P. S. Sa și suita se îndreaptă spre comuna vecină.

CÂRPA

Aici, în marginea satului, în fața unui arc de brad, mulțimea aștepta cu nerăbdare sosirea Înaltului oaspe.

Sosind P. S. Sa, din mulțime se desprind rând pe rând, notarul F. Badea, Inv. P. Vlad, Plut. Jand. V. Guțu, I. Peica și N. Cristescu, cari în cuvinte alese fiecare aduce salutul comunei politice, al școalei, armatei, organizațiilor politice democratice și al organizației tineretului sătesc. Tuturor le răspunde, profund impresionat, P. S. Sa, care-și exprimă marea bucurie prilejuită prin vizita în comuna această, mulțumind tuturor pentru călduroasa primire.

De aici P. S. Sa este condus cu litie spre biserică unde preotul locului Victor Suru, înconjurat de preoții diu jur așteptă pe Stăpânul și Arh-păstorul Său, adresându-l calde cuvinte de bineventare P. S. Sa răspunde păr. V. Suru, mulțumindu-i pentru pompoasa primire făcută și binecuvântând mulțimea credincioșilor, intră în biserică.

Impresionant a fost faptul că pe întreg parcursul drumului, femei, evlavioase așteptau trecerea Arhipăstorului cu lumânări aprinse, iar la poarta bisericii, din două anfore se răspân-

dea mirosul de tămâie în timp ce bubuitul pivelor vestea în depărtare marele eveniment.

Sf Vecernie este săvârșită de însăși P. S. Sa, înconjurat de acelaș sobor ca și la Vâlșoara, după care P. S. Sa se adresează mulțimii cu cuvintele sf. evanghelist Ioan „Precum M'a iubit pe Mine Tatăl, așa V'am iubit și Eu pe voi: rămâneți în dragostea mea”. (Ioan XV, 9) demonstrând într'un chip ales adevărata dragoste, care azi mai mult ca oricând este necesară a fi aplicată prin fapte față de cei neputincioși și în genere față de aproapele nostru. Sfaturile și îndemmurile Chiriarhului nu lipsesc nici de data aceasta, iar mulțimea credincioșilor, care nu mai încăpeau în biserică, ascultau înțeleptele cuvinte ale Arhipăstorului lor.

La ieșirea din biserică, P. S. Sa stă de vorbă cu credincioșii și împarte copiilor cărți de rugăciune, iconițe și cruciulițe. Se face apoi la locuința păr. V. Suru revidarea oficiului parohial iar după o gustare, P. S. Sa și suita, se îndreaptă spre reședință.

CĂVĂRAN

În ziua de Duminecă 11 Aprilie 1948. În comuna Căvăran deja din zorii zilei mare freamăt, strădanie și bucurie. Locuitorii comunei cu mic și cu mare caută să împlinescă ultimile pregătiri spre a face o primire care să vădească fericea de a avea înalta cinste să vadă și să audă glasul Vlădiciei lor.

Comuna are înfățișare sărbătorească. Casele și străzile curate. În fața Bisericii o plantație nouă de brazi tineri a căror șir se termină la arcul triumfal pe care este scris „Întru mulți ani Stăpâne”. Călăreții într'un număr mare, abea își strunesc caii, voind să formeze o ceată cât mai imponantă și mai ordonată, ca în mod demn să primească pe Înaltul Părinte sufletesc.

Este ora 10, credincioșii postaji în fața Bisericii și până la arcul triumfal, se frământă, se agită.

Clopotele sună, sufletele sunt încordate de emoți, când, iată încadrată de călăreții, mașina care aduce pe Prea Sfînșitul Părinte Episcop stopează, în fața arcului triumfal. Aici Primarul comunei în cuvinte simțite bineventează pe Prea S. Sa, care răspunzând își arată mulțumirea pentru primirea făcută. Corul Soc. Sf. Gheorghe, foarte bine instruit de Dșoara Inv. Emilia Tatalovici, a cântat ingereste „Întru mulți ani Stăpâne”.

În fața Bisericii, Prea Sfînșia Sa este bineventat de P. On. Adm. Prot. D. Daicovici, prin cuvinte care au exprimat mulțumirea că în dubla calitate: de șef administrativ și fiu al comunei, poate vedea și a primi pe Prea Sfînșitul Episcop.

Parohul locului E. Lăpăduș își, dă raportul și face monografia comunei.

Prea Sfînșia Sa răspunde, ambilor vorbitori. Se începe Sfânta Liturghie. Înaltul Părinte este înconjurat de un sobor de preoți, format din P. On. Prot. Dr. I. Crețiu consilier eparhial, P. On. Adm. Prot. D. Daicovici — Lugoj, Păr. D. Lupea — Jena, Păr. V. Soceneanțu-Sacul Păr. R. Lăpăduș-Căvăran, Păr. Diacon D. Băloni-

Caransebeș, Păr. Diacon I. Teodorovici-Caransebeș.

Sfânta Liturghie la care a dat în mod magistral răspunsurile corul catedral din Caransebeș, sub conducerea veteranului dirijor Prof. Alex. Buțiu, a fost atât de înălțătoare și mișcătoare de suflete, în cât pe fețele multora dintre credincioșii prezenți se scurgeau lacrimi produse de atmosfera duhovnicească în care le-a fost dat să trăiască.

Nou și emotiv a fost pentru Căvărănțeni, faptul actului de hirotonire intru presbiter a diaconului I. Teodorovici.

După Priceasnă Prea Sfinția Sa Părintele Episcop, cu putere de convingere, prin cuvinte alese a predicat despre: Existența lui Dumnezeu (argumentul cauzalității), despre credința în Dumnezeu, (arătând citate din Evanghelia zilei) și despre datoriile creștinești.

Ca icoană a creștinului adevărat a luat pe I. Scăraru, care a scris scara virtuților, pe cari practicându-le omul, poate să ajungă la fericirea veșnică.

În concluzie Prea Sfințitul Părinte îndeamnă pe toți credincioșii să fie buni creștini și buni Români, căci numai așa vor putea să-și câștige mântuirea sufletească și să refacă Țara noastră care a avut atât de mult de suferit în urma crâncenului război.

Cu prisosul vostru material, cu timpul disponibil de a ajuta pe alții în muncile de primăvară spunea, Prea Sfinția Sa, ajutați văduvele, orfanii și nevoiașii. Iar voi tinere fete după terminarea muncii voastre, cercetați și unde veți afla o femeie bolnavă îngrijiți-o, ajutați-i în gospodăria ei, ca să dați dovadă de fapte creștinești.

Ca încheiere Prea Sfințitul Părinte Episcop mulțumește corului din Caransebeș pentru osteneala deplasării, laudând arta răspunsurilor date la acest praznic duhovnicesc.

În asistență remarcăm pe: Dr. Col. Al. Magda, Dr. med. vet. Petru Sârbu și Dna-Sacul, Inspector școlar județean N. Lința, Lugoj, Păr. pens. E. Lăpăduș-Căvăran, Lația Coriolan și Dna-Căvăran, Wollner Ioan directorul fabricii de var-Căvăran, Hubian Antoniu și Dna Șeful gării-Căvăran, Șerban I. funcționar Căvăran, Șimion Iosif și Dna notar-Căvăran, Voștinariu Tălida inv.-Căvăran, Lucaci Vasile șeful postului Căvăran.

După Sf. Liturghie Prea Sfinția Sa, împărțind cruciulițe și iconițe copiilașilor cari îl așteptau în fața Bisericii, se îndreaptă pentru a face vizite în comună.

Masă a fost servită în casa Părintelui Remus Lăpăduș.

Corul Reuniunii din Caransebeș a dat în aceeași zi, un concert în sala festivă a palatului administrativ din localitate. Atât rezultatul moral cât și cel material, a întrecut orice așteptare.

Această zi de mare praznic duhovnicesc, prilejuit de înalta vizită a părintelui Episcop

a adus Căvărănțenilor momente de înălțare sufletească și bogate merinde duhovnicești cari toate împreună au ridicat mult credința în Dumnezeu și au făcut ca această zi să fie neuitată, pentru toți cei ce au participat.

Pr. V. Soceneanțu

Floriile

*Natura blândă tu învii!
Lucește mândrul soare,
E ziua sfântă de Florii,
O sfântă sărbătoare
Cu multe bucurii.*

*Atunci când clopotele sună
Chemând pe toți la rugăciune,
Copii, femei, bărbați se-adună
S'audă cum preotul spune
Legea Domnului cea bună.*

*Toți ies apoi ținând în mâini
O salcie înverzită.
E obiceiul din bătrâni
Să fie salcia acum sfințită
Și dată la creștini.*

*Pe câmp se joacă mulți copii;
Toți laudă Domnul Mare.
E'numai cânt și bucurii
Lucește mândrul soare,
E ziua de Florii!*

Lucian Gurgu

RECENZIE

Hristu Andruțos, Sistem de morală.
Traducere din grecește de Dr. Ioan
Lancrănjan și Prof. Moudopulos, Sibiu,
Tipografia Arhidiecezană, 1947,
pp. 388, Lei 500

„Ignoranța de noi înșine nu provine din greutatea de-a ne procura informațiile necesare, nici din neexactitatea și raritatea lor. Dimpotrivă ea se datorește marelui beșug și confuziei noțiunilor pe care umanitatea le-a adunat cu privire la sine de-alungul veacurilor... Nu e deajuns însă să adunăm experiențe noi, pentru a construi o adevărată știință a omului. Trebuie mai cu seamă și mulțumită acestor documente, să

alcătuim o sinteză care să ne folosească (A. Carrel).

Am putea potrivi acestea și la știința eticii, unde mulțimea sistemelor mai mult incurcă pe cercetător decât îl luminează.

Toate aceste sisteme se bazează pe fapte luate din viață. Neallegând însă decât pe cele ce convin susținerii proprii, prezintă numai o parte a realității, care în fond rămâne atât de complexă. În consecință ele devin simple abstracții cu totul străine de viață. Pe bună dreptate zicea de aceea Goethe: „Ori ce teorie e cenușie. Verde e numai arborele vieții.“

Hristu Andrusos, fost profesor al Facultății atheniene de Teologie († 3 Nov. 1935), bine cunoscut prin *Symbolica* și *Dogmatica* publicate acum câteva decenii în urmă, a reușit în cartea pe care o prezentăm, să se retragă unor atari slăbiciuni destul de frecvente și să ne ofere o „*Morală*“ bine încheată, rațională și pe deasupra aplicabilă vieții din care par'că și răsare ca firul de iarbă din pământ.

Incepe prin a preciza noțiunea moralei și a o pune în raport cu filosofia, căreia, constată autorul, îi este superioară, având la temelie autoritatea divină. Apoi studiază în parte cele două mari secțiuni ale „sistemului“ și anume: morală principală și specială.

În cea dintâi discută diferitele sisteme filosofice ivite în decursul timpurilor, pentru a deduce de aici esența binelui. Binele „este fericire, dar numai binele făcut pentru Dumnezeu“, (p. 97). Le mai vorbește în urmă despre conștiință libertatea voinței, virtute și caracter.

Secțiunea a doua la rândul ei este privită din punct de vedere individual și social. Morala individuală indică datorile omului către sine însuși (apărarea propriei vieți, proprietatea, onoarea...) către aproapele (bunătatea, dreptatea) și către Dumnezeu. Morala socială precizează raporturile dintre părinți și copii, soț și soție, stăpâni și servitori, individ și stat, un stat și altul. În fine, ca o complectare, este tratată problema rolului Bisericii în viața individului și a statului.

Tradusă în limba română de un profund cunoscător în cele ale moralei, păr. Dr. I. Lăncrăjan asistent al Facultății de Teologie din București, și de un bun cunoscător al limbii grecești, dl. E. Moudopoulos, această carte pe lângă meritele amintite mai are și pe acela că vine să împlinească o reală lipsă resimțită atât de lumea teologică cât și de cea profană.

Lazăr Maghet
student în Teologie

Nimic nu se așează, în ordine morală, decât pe dreptate; nimic nu dăinuiește decât prin ea.

(Lacordaire)

Dreptatea e pâinea poporului, el e veșnic flămând după ea.

(Chateaubriand)

Omul cel mai milos este omul cel mai bun.

(Lessing)

INFORMAȚII

Prea Fericitul Alexei, Patriarhul Moscovei și a toată Rusia, cu prilejul sosirii la Moscova a delegației Bisericii Ortodoxe Române, a trimis I. P. S. Iustinian, președintele sf. Sinod și Patriarh Lt. al României următoarea telegramă.

„Astăzi am avut plăcerea de a primi delegația I. P. S. Voastre și de a discuta problemele relative la conferința din vara aceasta. Vă trimitem cele mai bune urări I. P. S. Voastre, Bisericii și poporului român — Alexei Patriarhul Moscovei.

Delegația Bisericii Ort. Române, care a pregătit lucrările Consfătuirii Pan-Ortodoxe, ce se va ține în cursul acestei veri la Moscova, cu ocazia împlinirii a 500 de ani dela obținerea autocefaliei Bisericii Ruse, s'a reîntors în ziua de 9 Aprilie a. c. în țară.

Hirotoniri. Prea Sf. Sa Păr. Episcop Veniamin a binevoit să hirotonească în ziua de 4 Aprilie a. c. întru presbiter pe candidatul la preoție *Gheorghe Țunea* pentru parohia *Petrila*, iar în ziua de 11 Aprilie a. c. pe candidatul la preoție *Ioan Teodorovici* pentru parohia *Maidan*.

Din câmpul misiunii. Studenții anului IV dela Academia noastră teologică în vederea unei cât mai desăvârșite pregătiri în domeniul teologiei practice și a pastorației au inițiat o serie de vizite misionare în comunele din jurul centrului nostru eparhial. Primele descinderi le-au făcut, sub conducerea Păr. Spiritual O. Tursa în com. Obreja și Borlova, unde au participat activ la serviciile religioase și au predicat. Această activitate lăudabilă va fi continuată și după Sf. Sărbători.

Reveniri la sânul bisericii strămoșești. Dumineca Ortodoxiei din acest an a fost prilej de luminoasă prăznuire pentru credincioșii din com. Visag. În această și s'au reîntors la legea noastră strămoșească, după aproape 20 de ani de rătăcire, toți trei copiii lui Nic. Drăgan, care pe timpuri a donat o parte din intravilanul său, pentru zidirea casei de rugăciuni baptiste. Naș la sf. taină a botezului a fost bătrânul cantor Iuliu Pența. Mama acestor trei copii a trecut și ea, anul trecut la legea noastră strămoșească.

Nu e lipsit de semnificație faptul că cel dintâi organizator al sectei baptiste din Visag, cu numele I. Sfercoci, și-a încheiat viața pământească, ca și Iscarioteanul, spânzurându-se, iar membrii familiei, care a donat locul pentru casa de rugăciuni baptistă, s'au lepădat și ei de această rătăcire și s'au reîntors la sânul adevăratei biserici a lui Hristos.

Deces. În ziua de 8 Aprilie a. c., a încetat din viață Fr. Fleissig, conducătorul tehnic al Tipografiei noastre diecezane.

Răposatul înzestrat cu o aleasă pregătire în arta grafică, a fost în serviciul instituției

noastre timp de 34 ani. În tot timpul a fost pildă de corectitudine și alese însușiri sufletești — Odihnească în pace!

Rectificare. În Nr. 11—13, la articolul Vizitațiuni canonice. Prisaca, n'a cântat corul copiilor ci corul bărbătesc de sub conducerea Cantorului I. Prisăceanu.

Noua Constituție a intrat în vigoare. Marea Adunare Națională, sub președinția dlui Gh. Apostol, a aprobat în unanimitate proiectul noului Constituții.

Primul act constituțional, după intrarea în vigoare a noului Constituții a fost: alegerea Inaltului Prezidiu și a noului Guvern.

Președinte al Prezidiului Mării Alunări Naționale a fost proclamat d. Prof. Dr. C. I. Parhon, vice-președinți: Prof. Constantinescu-Iași, d. Mihail Sadoveanu și d. Ion Niculi, *Secretar Marin Florea Ionescu*. Au mai fost aleși 14 membrii ai Prezidiului.

Noul guvern s'a constituit tot sub președinția d-lui Dr. Petru Groza.

Indrumări tipiconale.

Sărbătoarea Sf. Gheorghe în anul acesta cade în Vinerea Floriilor (Vineri înainte de Florii) Serviciul Sf. Gheorghe se va face în Dumineca Floriilor combinat cu serviciul praznicului, rămânând ca în ziua de Vineri 23 Aprilie (Sf. Gheorghe) să se facă serviciile legate de zi și anume:

Joi seara, Vecernia din Triod.

Vineri dimineața Utrenia din Triod împreună cu Ceasul I.

Liturghia darurilor celor mai înainte sfințite căreia îi premerg: Ceasurile III, VI, IX.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 1383 E. 1948 .

COMUNICAT

Se aduce la cunoștință Cuc. preoți că începând cu 15 Mai a. c. se redeschide **Vila Dobosan** dela **Băile Herculane**, iar cuc. preoți și familiile lor (soție și copii) vor avea o reducere de 50% în timpul dela 15 Mai până la 30 Iunie și dela 1 Septembrie până la 31 Octombrie a. c., în sezonul principal (Iulie și August) nu se acordă reducere.

Cuc. preoți vor recomanda credincioșilor noștri cari merg la băi să închirieze camera la vila episcopiei noastre, venitul ei fiind destinat spre scop de binefacere.

Caransebeș la 10 Aprilie 1948.

Consiliul eparhial

Nr. 1146 B. 1948.

NOTĂ OFICIALĂ

On. Minister al cultelor, cu adresa Nr. 10717/1948, din 16 Martie 1948, ne comunică următoarele:

Colportajul inițiat și patronat de P. S Voastră în ce privește răspândirea icoanelor sfinte, a cărților, precum și a diferitelor obiecte bisericesti, controlat în deaproape de autoritatea bisericască, este un drept al Bisericii.

S'a constatat, însă că organele noastre de control că oameni necheamați abuzează de îngăduința conducerii bisericesti, producând în comerțul abulant obiecte neconforme cu tradiția bisericască și astfel compromit intenția pe care Biserica a are în răspunderea obiectelor de cult.

De aceea, Vă rugăm să binevoiți a lua de urgență măsuri ca aceste abuzuri să fie suprimate și numai persoanele autorizate și direct controlate de P. Sf. Voastră să poată comercializa aceste obiecte cu caracter bisericesc.

Vă rugăm, în același timp, să luați act că aveți în privința aceasta, tot concursul dat de Departamentul nostru.

C. Preoți care vor găsi în parohii, astfel de colportori, fără autorizația noastră, sunt invitați să sesizeze Consiliului eparhial.

Caransebeș 8 Aprilie 1948.

Consiliul eparhial

Atelierul de lumini al Episcopiei noastre, pune spre vânzare de Sf. Sărbători. lumini de diferite mărimi: 1, 2, 50, 70, 100, 200 și 300 buc. la kg.

Foamea privește la ușa omului muncitor, dar nu îndrăznește să intre înăuntru.
(Franklin)

Munca întărește trupul și înobilează sufletul.

Caută a trezi pe oameni cum trezește Dumnezeu toate în fiecare dimineață, prin lumină.

(N. Iorga)